

Marta Ribas i David Cid: “Iniciativa mai no farà de crossa de la dreta. La CUP ha optat per fer-ho”

David Cid i Marta Ribas són els dos nous coordinadors nacionals d'Iniciativa per Catalunya-Verds. Assumeixen el repte de rellevar Joan Herrera i Dolors Camats en un dels moments més decisius de la història del partit: el procés de confluència cap a un nou subjecte polític de l'esquerra impulsat pels Comuns d'Ada Colau. Cid (Barcelona, 1980) és biòleg, ve de Joves d'Esquerra Verda i va ser responsable de moviments socials d'ICV i, després, coordinador dels ecosocialistes a Barcelona; i Ribas (Rubí, 1975) és periodista i arriba al lideratge després de ser regidora i diputada al Parlament. Tots dos van incorporar-se com a militants d'ICV tot just a mitjan anys 2000, fa poc més de 10 anys. Ara tenen al davant el repte més important de la seva vida política.

Text: Sergi Picazo / Fotos: Ivan G. Costa

D'on sortiu? On i per què comenceu a militar políticament?

D. Cid: Jo començo a militar als 20 anys quan era estudiant de biologia. Era l'època dels fòrums socials mundials i del moviment antiglobalització després de Seattle. A casa meva sempre havien sigut votants socialistes. Eren els anys de la majoria absoluta del PP i sento la necessitat d'implicar-me i mobilitzar-me al carrer per intentar canviar la correlació de forces. Primer m'implico en el moviment estudiantil, aprenc molt en l'espai de la plataforma Aturem la Guerra i entro a militar a Joves d'Esquerra Verda.

M. Ribas: Jo sóc més tardana a començar a militar. Sóc periodista. Vaig treballar en mitjans locals i a COM Ràdio. Vaig començar a militar en política municipal. Vaig anar com a independent en una llista d'ICV a Rubí l'any 2003, tot i que sempre havia estat implicada en l'associacionisme juvenil, en entitats de la ciutat de Rubí i en la creació de nous espais municipals d'associacions. Vaig començar a veure coses que jo canviaria. I per això vaig fer el salt a anar a una llista política i vaig ser regidora l'any 2004. Des del 2012 sóc diputada al Parlament.

Una carrera política meteòrica. Entreu a principis dels 2000 a ICV i ja en sou els coordinadors nacionals.

MR: La política, últimament, va molt ràpida.

DC: Però venim de les bases d'ICV: de la política local i del moviment de joves.

Els vostres pares d'on eren?

Crític SCCL - www.elcritic.cat

MR: Jo sóc de Rubí. La branca familiar del meu pare porta generacions a Rubí i la meva mare és de Màlaga i va venir als 13 anys. El meu pare era paleta i va acabar muntant amb la mare una petita empresa de construcció.

DC: Jo sóc del barri de Sant Andreu, a Barcelona. Els que som de Sant Andreu som molt de Sant Andreu! La meva mare va néixer a Catalunya tot i que tenia una part de la família a Burgos, i el meu pare venia d'Extremadura.

Sou xarnegos en el sentit positiu: de barreja de pares catalans i procedents de la immigració dels anys 60.

MR: Sí, sí. Som només un reflex del que són l'àmplia majoria de catalans.

Però, des de la Transició, un té la sensació potser equivocada que la majoria de líders dels partits polítics catalans, fins i tot d'ICV, provenen d'entorns catalanoparlants i de classe mitjana-alta, i no de la immigració. Amb excepcions com José Montilla, Joan Herrera, Joan Ridaó i algun altre.

MR: Som fruit d'un PSUC que va lluitar per la idea d'un sol poble.

DC: Tot i que al PSUC hi va haver lideratges procedents de classes treballadores de la immigració com Miguel Núñez o alcaldes de l'àrea metropolitana com Lluís Hernández a Santa Coloma o el Tejedor al Prat.

Un dels tòpics estesos sobre Iniciativa per Catalunya és que la majoria de lideratges procedien de la 'gauche divine' i fins i tot us malanomenen "ecopijos" o "pijoprogres".

DC: La composició social d'Iniciativa sempre ha estat diversa, i aquesta és una de les forteses del partit: gent de classes mitjanes i gent de classes populars. Però el tòpic no és cert. Nosaltres impugnem la política catalana feta per les 400 famílies. Som un projecte alternatiu a Convergència.

Fotos: IVAN G. COSTA

Sou els nous coordinadors d'ICV. Vosaltres heu dit que el vostre projecte "no és contradictori amb el d'Herrera i Camats, sinó que hi ha un element de continuïtat". Quin projecte teniu per al futur del partit?

MR: Hi ha un projecte fonamental que és la confluència d'esquerres. Això ho anem treballant des de fa anys. Herrera i Camats plantegen ja el 2013 que calia sumar amb més gent i organitzacions. Iniciativa ja ha impulsat en l'últim cicle electoral confluències. Hi haurà una continuïtat i actualització de les confluències. Objectivament, l'estratègia de la confluència ha estat un èxit electoral i hi ha una demanda de la ciutadania. Ara hem de fer un pas més. Ha de ser un espai estable. Per poder fer millor aquest procés, creiem necessària una Iniciativa forta. Hem d'enfortir organitzativament el partit i hem d'enfortir intel·lectualment la idea.

Ribas: "El nostre missatge no arribava a tota la gent que volíem representar. Hem de tornar a parlar dels barris"

Abaixo pilota a terra. Us plantejo algunes crítiques que s'han fet en els últims 10 o 15 anys a Iniciativa per conèixer la vostra opinió.

Els ecosocialistes van patir durant els finals dels 90-2000 un procés de desconexió de lluites socials i dels barris obrers. Teníeu més vots a Gràcia que no a Nou Barris o a l'àrea metropolitana: Joan Herrera em deia que era més conegut quan passejava per Gràcia que pel seu barri, el Besòs o la Verneda. Què va fallar?

DC: Té molt a veure amb el context de finals dels anys 90 i 2000. Érem en plena bombolla immobiliària i semblava que l'economia només creixeria. Era la fi de la història. Els conflictes es globalitzaven. Mentrestant, el PSC arrasava en la majoria d'aquests barris de classe obrera. El nostre discurs anava dirigit a defensar els sectors populars, però és cert que bona part d'ells votaven el PSC. El 2008, el PSC obté 25 diputats en les eleccions al Congrés i en zones com Nou Barris s'endú més del 50% de vots. Tots els espais d'esquerra transformadora dels anys 90 i 2000 a tot Europa estaven tenint moltes dificultats per sobreviure electoralment. Nosaltres vam ser molt crítics amb aquella socialdemocràcia. Els referents de l'esquerra en aquella època no eren com ara a Syriza o Podem, sinó que havíem de buscar-los a l'Amèrica Llatina. Cadascú amb els seus accents: nosaltres miràvem més al Brasil o a l'Uruguai.

Com proposeu solucionar-ho?

MR: Iniciativa ha fet ja aquesta lectura i, de fet, la cosa ha començat a canviar en els últims anys. Ja vèiem que el nostre missatge no arribava a una part de la ciutadania. La idea és tornar a parlar dels barris i de les seves necessitats, i tornar a fer xarxes en certs barris metropolitans. És cert que nosaltres havíem de corregir algunes coses sobre com arribàvem a la gent, com participàvem i com recuperar la connexió. El PSC havia copat molts d'aquests espais socials tot i que d'una manera a vegades fins i tot clientelar. Havíem de fer un esforç de reconexió. Abans teníem dificultats. Ara s'escolta més fàcilment els que fa anys que dèiem que el sistema de la bombolla immobiliària no anava enlloc.

DC: A partir de la segona legislatura de Zapatero, el context comença a canviar. Les polítiques fiscals canvien, pacten reduir l'impost de patrimoni amb Convergència, i el PSOE gira en les seves polítiques econòmiques. Molta gent dels barris se sent òrfena i comença a canviar de vot. En les últimes europees de 2014, ICV amb Ernest Urtasun de candidat ja obté el 13% a Gràcia i el 13% al Bon Pastor.

Fotos: IVAN G. COSTA

Creieu que la institucionalització us va fer còmplices o participants incòmodes d'una sèrie de polítiques a Barcelona (Model Barcelona, turisme massiu, arbres de Nadal a pedals, desallotjament d'immigrants de la plaça d'André Malraux) o a Catalunya (repressió de manifestants en protestes Bolonya, detenció de l'anarquista Nuria Pòrtulas)? Reconeixeu que aquests anys de presència d'ICV en governs en posició subsidiària van provocar un enfrontament i llunyania amb els moviments socials catalans?

MR: Governar comporta contradiccions. Sí. Però, si no governes, no pots intentar dur a terme les polítiques socials que defenses. Nosaltres preferim embrutar-nos les mans i trencar algun plat que ser els més purs. Creiem que som més útils per a la ciutadania si podem fer un pla de barris, o construir escoles públiques noves, o augmentar el finançament de les escoles bressol de 0 a 3 anys, o fer polítiques de participació o recuperar la memòria històrica com vam fer durant el Govern tripartit. Evidentment, no tot va ser positiu. Però, si ho posem a la balança, el resultat final és positiu. Nosaltres vam ser decisius a la Generalitat per fer moltes coses que, si no, no s'haurien fet. Era més còmode quedar-se fora i no poder incidir? Potser sí. Però no volem estar en política per això. Ara volem construir una confluència política per guanyar les eleccions i poder dur a terme aquestes polítiques socials.

Però una altra reflexió és que ICV no era la força majoritària en cap dels casos que comentes als governs de Barcelona i de Catalunya. Ara hem après la lliçó. Per això ja no volem les molles. Volem guanyar les eleccions. És l'única manera com podrem aplicar realment les nostres polítiques. Ara, des de Barcelona en Comú, estem fent les polítiques socials que ICV sempre havia volgut fer. Perquè som la força majoritària.

Però sou conscients d'aquesta crítica? Reconec que el fet que jo ho preguntí encara 10 anys després pot sonar estrany, però tinc la sensació que aquest passat incòmode d'ICV als governs liderats pels socialistes encara pesa.

MR: Nosaltres ens hem fet molt aquesta autocrítica.

DC: ICV s'ha definit com a esquerra transformadora, i aquesta esquerra, per transformar, ha de governar. Segurament hi ha coses que ara faríem d'una manera diferent. Però en el context de l'any 2003 tenia molt de sentit que ICV donés suport al PSC i a ERC per fer el primer Govern progressista de Catalunya des de l'època de la Segona República. Havíem de fer fora el pujolisme de la Generalitat i estàvem en plena majoria absoluta del PP. Ara, el context ha canviat. El 15-M, per a nosaltres, canvia moltes coses. Tots a ICV, des del Ricard Gomà fins al Joan Herrera, estàvem d'acord que havíem de fer un canvi d'estratègia política. Havíem de construir la força hegemònica política de l'esquerra.

Fotos: IVAN G. COSTA

Cid: "Volem superar la lògica de les coalicions electorals per crear un nou espai"

Heu dit que el principal repte que teniu és culminar amb èxit el procés de construcció del "nou subjecte polític de l'esquerra catalana", tendir cap a una sola estructura de direcció i buscar la unificació de la militància, sense que això suposi la dissolució dels partits existents. Com es fa tot això?

MR: Posant-nos a treballar. Hem de coincidir amb la gent que ha participat en les confluències electorals de l'últim any i anar a buscar encara més gent. Hem de trobar la manera d'arribar a bon port. Hi haurà un moment en què tots haurem de posar-nos a construir des de baix, des dels pobles i ciutats i des de cadascuna de les organitzacions.

ICV no ha de desaparèixer?...

MR: No té per què desaparèixer.

DC: Ara mateix, totes les organitzacions estem definint el procés i la manera d'arribar a la confluència. No hem definit encara el punt final d'arribada. Encara no sabem com serà. Portem només un any treballant plegats i venim de cultures polítiques diferents. No és un repte senzill. És molt complex. El que és clar és que volem superar la lògica de les coalicions electorals per crear un nou espai. El que és clar és que ha de ser una força d'obediència catalana com ha estat ICV. El que és clar és que ha de tenir relacions fraternes amb partits a escala estatal. Però haurem de tenir debats. Per exemple, quins són els nostres referents internacionals? En quines famílies polítiques ens situem?

Fa la sensació des de fora que tots els partits de la confluència volen arribar al procés final amb la màxima força social i política darrere per poder imposar els seus criteris, els seus caps de llista i, fins i tot, el repartiment de subvencions i assignacions econòmiques dels

grups parlamentaris. Sembla una batalla per situar-se a la graella de sortida. Sóc un malpensat?

MR: Nosaltres parlem de cooperativa política. Cal deixar clar que ja no es tracta de competir. S'ha acabat el plantejament de coalicions i de repartir quotes. Cal començar a construir un espai de forma cooperativa. Com més forts siguem tots, més potent serà el que surti. ICV ha de continuar fent bé la feina en els nostres 165 grups municipals als ajuntaments, al Parlament Europeu amb Ernest Urtasun, a CSQEP i a En Comú Podem. Hem de construir un espai treballant colze amb colze com quan hem anat a aturar desnonaments sense mirar-nos el carnet de partit.

El nou subjecte polític té Ada Colau com a referent més popular. Ha de ser la líder d'aquesta confluència? O quin paper ha de tenir en el futur?

DC: L'Ada és el gran lideratge de l'esquerra catalana avui dia. Nosaltres ho vivim com una cosa positiva. Juguem en el mateix equip. Segurament, la força de l'Ada és un dels motius que ens han permès guanyar a la ciutat de Barcelona per primera vegada. Ho està fent molt bé d'alcaldeessa de Barcelona. És molt important tenir una alcaldessa així per ser referent per a molta gent a Europa i al món. Simbòlicament, ella té un paper de lideratge. Però jo no li diré a Ada Colau quin paper ha de tenir en el futur.

MR: Si Ada Colau ha de preocupar algú, és Convergència i el PSC. A nosaltres ens encanta tenir un lideratge com el d'Ada Colau.

Pasqual Maragall va fer el pas de Barcelona a Catalunya. Creieu que Ada Colau hauria de fer un pas cap a la política catalana o espanyola en el futur?

DC: Ja sé que la política va ràpida. En el seu moment es valorarà. La primera persona que haurà de dir què vol fer és ella mateixa.

MR: Permet-me reivindicar una cosa: som persones! Les persones tenim vides. Hem de respectar primer la vida, la voluntat i el que vulgui fer l'Ada.

Fotos: IVAN G. COSTA

Ribas: "Amb la CUP compartirem mil coses, però ara la seva estratègia de donar suport a un Govern liderat per Convergència ens distancia"

La CUP podria entrar dins d'aquesta confluència d'esquerres? Sí o no?

MR: Amb la CUP compartirem mil coses, però ara la seva estratègia de donar suport a un Govern liderat per Convergència ens distancia. Però en política poden passar moltes coses. Segur que ens trobarem.

La CUP va fer una carta pública a Catalunya Sí que es Pot on es queixava amargament del vostre comportament i actitud contra ells. Creieu que és cert que vosaltres teniu una actitud de crítica dura a la CUP i de buscar les seves contradiccions per haver donat suport a JxSí?

MR: No hi ha problemes de comunicació ni de 'carinyo' amb la CUP. Hi ha una diferència estratègica sobre les seves decisions polítiques. Catalunya Sí que es Pot, o Iniciativa, mai no farà de crossa de la dreta. Ells han optat per fer de crossa. Aquí no ens trobarem. Però en el futur segur que ens

trobarem tant al carrer com a la institució.

DC: El PSUC i Iniciativa sempre han construït un projecte alternatiu a la dreta a Catalunya. Sempre. Nosaltres formem part de l'única tradició d'esquerres a Catalunya que mai, ni per acció ni per omissió, no ha donat la presidència de la Generalitat a la dreta, és a dir, a Convergència. Però espero que més aviat que tard ens acabarem entenent amb la CUP. Nosaltres sempre hem apostat per una política d'aliances que passa per les esquerres. El més raonable seria que CSQEP i la CUP puguin articular aliances de futur al Parlament.

Què penseu, en general, sobre la CUP? L'històric militant i advocat laboralista August Gil Matamala, que va passar pel PSUC i ara dóna suport a la CUP, deia en una [entrevista a CRÍTIC](#) que la CUP s'assemblava a l'esquerra radical dels 70 i que Podem, en canvi, s'assemblava al Partit Comunista i al PSUC de 1978.

DC: La CUP és una experiència municipalista molt interessant. Hi ha moltes maneres d'entendre la CUP. Nosaltres veiem interessant aquella CUP més d'esquerres i de base municipalista. Però no tenim gaire a veure amb la CUP més 'front patriòtic'. La qüestió clau és que nosaltres volem governar. Creiem que, per canviar les condicions de vida de la gent, hem de governar. Sabem, però, que governar no és tenir el poder. Per exemple: recomanaria agafar el Prat de Llobregat de principis dels 80 i el Prat de Llobregat d'ara després de molts anys de govern d'ICV. Hi ha una diferència abismal. S'ha governat en favor de la ciutadania, malgrat totes les contradiccions que puguin existir. És la segona ciutat menys desigual de tot l'Estat.

Vaig fer un article a CRÍTIC de ciència-ficció en el qual plantejava un nou paradigma de l'esquerra catalana en el futur: [un possible Govern de coalició d'esquerres amb ERC, els Comuns i la CUP](#). Veieu factible superar les diferències que teniu ara amb l'ERC de Junqueras i la CUP?

DC: Sí. Seria bo intentar anar construint un tripartit amb una composició diferent d'aquells tripartits liderats pel PSC.

MR: Estarem encantats que ERC i la CUP vinguin a sumar a un projecte alternatiu a la dreta en lloc d'apuntalar un procés de refundació de Convergència. És la cruïlla en la qual són ara mateix. Però poden agafar un altre camí. No tenim tantes diferències en el programa polític.

Fotos: IVAN G. COSTA

Cid: "Jo era independentista. Però m'he sentit expulsat de l'independentisme"

Hi ha una diferència de programa polític bastant fonamental: la independència de Catalunya. Quin posicionament teniu personalment sobre el fet nacional?

MR: Nosaltres defensarem el que ICV ja va aprovar fa més d'un any: un projecte d'Estat propi de Catalunya lliurement associat en una confederació d'estats a Espanya. Aquests dos últims anys hem fet un treball molt fort.

A l'anterior colideratge d'ICV hi havia una persona més aviat 'indepe' (Camats) i una més aviat federalista (Herrera), tot i que tots dos coordinadors van anar a l'una en la defensa del programa del partit. Com ho veieu vosaltres?

MR: Jo m'hi sento absolutament còmode defensant el model nacional d'ICV.

Et defineixes com a federalista, Marta?

MR: El problema és que no m'agrada el concepte federalista que s'ha fixat des del PSOE. Aquest no és el meu federalisme. Sóc partidària d'un Estat propi i d'una relació d'iguals amb Espanya. Hem de gestionar sobirania compartida a l'Estat i a la Unió Europea, però això ho hem de fer des del respecte a la diversitat i a la plurinacionalitat.

Tu com ho veus, David?

A Catalunya ens hem imposat un debat d'etiquetes: 'indepe' o no 'indepe'. Però el debat a Catalunya hauria de ser per definir quin és el millor projecte per garantir la sobirania del país. Jo estic convençut que el full de ruta de Junts pel Sí no ens porta a una major sobirania. Crec que ICV té el millor projecte nacional per construir un Estat plurinacional. Espanya, sobretot la gent de menys de 40 anys, entén Espanya d'una altra manera. El 'tenim pressa' està matant la possibilitat d'augmentar la nostra sobirania. L'error de l'independentisme ha sigut igualar independentisme i dret a decidir. Això resta potència al moviment.

Tu eres més partidari de la independència, David?

A la consulta del 9-N jo vaig anar a votar i hi vaig votar sí-no. Però és veritat que a l'època del 2003 i 2004 jo era favorable a la independència. Té una lògica. Jo m'he sentit expulsat de l'independentisme. Carod-Rovira deia que l'independentisme no havia de ser nacionalista ni identitari. En part, era cert. Però els discursos d'allò d'"Espanya ens roba" em fot dels nervis. Tinc molt més a veure amb la Manuela Carmena que amb el Puigdemont. No dic que tot l'independentisme faci aquest discurs, però hi ha una part del discurs identitari i antiespanyol que a mi m'incomoda. Des de l'independentisme es vol imposar una visió monolítica del que és l'Estat, igual que l'espanyolisme imposa una visió monolítica de l'independentisme. A Espanya hi ha gent que entén què és Catalunya, que Catalunya és una nació i que està a favor del dret a decidir.

Ara sembla que vivim una mena d'empat entre partidaris i contraris a la independència. La millor manera per desencallar-ho, segons la majoria de partits catalanistes, seria fer un referèndum. L'Estat, però, el prohibeix. Si no es pot fer de cap de les maneres, seríeu partidaris de desobeir i convocar un referèndum unilateralment?

MR: Defensem un referèndum pactat perquè sigui legal i reconegut internacionalment.

DC: El problema és que ara totes les energies s'estan dedicant a fer la independència per la via directa. Nosaltres defensem que seria millor dedicar totes les energies a fer un referèndum oficial. Hauríem de buscar aliats internacionals, fer pressió social, mobilitzar-nos al carrer... per arrencar el dret a l'autodeterminació. No dic que hàgim de trigar 30 anys a fer-ho. Però el que hem de defensar primer és el referèndum. No hi ha un sol aliat de Catalunya a Europa amb el full de ruta de Junts pel Sí. De fet, estem veient que Convergència ja està reculant perquè sap que és impossible. En canvi, quan vas a Europa a buscar aliats per fer un referèndum com el d'Escòcia, trobes molts més aliats. Això té un component democràtic molt fort.